

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 8

din 30 ianuarie 2024

Analizând *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor (b695/28.11.2023)* transmisă spre avizare de Senatul României,

În temeiul dispozițiilor 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu unanimitatea voturilor valabil exprimate,

PLENUL

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Avizează negativ *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, pentru motivele prezentate în Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Art. 2 - Prezenta hotărâre se comunică Senatului României, potrivit legii.

Data în București, la data de 30 ianuarie 2024.

Judecator Denisa Angelica STĂNIȘOR,
Președinte Consiliul Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

AVIZ

referitor la *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*

În urma examinării *Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor (b695/28.11.2023)*, transmisă spre avizare de Senatul României,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

În baza Hotărârii nr. 8 din 30 ianuarie 2024 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

Avizează negativ *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, pentru următoarele considerente:

Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și a procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1102 din 16 noiembrie 2022 (și intrată în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial), reglementează în Titlul V răspunderea judecătorilor și procurorilor, Capitolul II al acestui titlu cuprinzând în art. 270-273 normele referitoare la răspunderea disciplinară a magistraților.

Astfel, potrivit art. 270 alin. (1) din Legea nr. 303/2022, judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți și personalul de specialitate juridică asimilat acestora răspund disciplinar pentru săvârșirea, cu vinovăție, a abaterilor disciplinare prevăzute de lege.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

Art. 271 lit. a)-s) din Legea nr. 303/2022 enumeră faptele pe care legea le califică drept abateri disciplinare, iar art. 273 din același act normativ prevede sancțiunile disciplinare care se pot aplica judecătorilor și procurorilor, proporțional cu gravitatea abaterilor săvârșite.

Potrivit art. 273 alin. (2) din Legea nr. 303/2022 sancțiunile disciplinare se aplică de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii.

Astfel, Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1105 din 16 noiembrie 2022 (și intrată în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial), reglementează, în Titlul II, Capitolul III, Secțiunea a 4-a, în art. 44-55, atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, stabilind, în mod detaliat, procedura în baza căreia Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește, prin secțiile sale, rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, pentru abaterile disciplinare prevăzute în Legea nr. 303/2022. În cadrul acestei secțiuni, sunt prevăzute reguli referitoare la exercitarea de către Inspekția Judiciară, prin inspectorul judiciar, a acțiunii disciplinare în cazul abaterilor săvârșite de magistrați, fiind precizată pe larg modalitatea în care este sesizată Inspekția Judiciară, modul în care se realizează verificările prealabile, soluțiile care pot fi pronunțate la finalizarea acestora, respectiv clasarea sau începerea cercetării disciplinare prealabile, precum și căile de contestare a acestora. În cadrul acestei secțiuni sunt reglementate de asemenea etapele acțiunii disciplinare și, succesiv, cele aplicabile în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, după sesizarea acestuia în situația în care inspectorul judiciar constată, în urma efectuării cercetării disciplinare, că sunt îndeplinite condițiile pentru exercitarea acțiunii disciplinare.

În acest context normativ, Plenul a constatat că prin demersul legislativ supus analizei se propune aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute de art. 273 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 303/2022 - *suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni* și art. 273 alin. (1) lit. f) din

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

Legea nr. 303/2022 - *excluderea din magistratură*, pentru abaterile disciplinare reglementate de art. 271 lit. a), h), k), m) și s) din același act normativ.

De asemenea, se propune aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute de art. 273 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 303/2022 – *avertismentul*, art. 273 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 303/2022 – *diminuarea indemnizației de încadrare brute lunare cu până la 25% pe o perioadă de până la un an*, art. 273 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 303/2022 – *mutarea disciplinară pentru o perioadă efectivă de la un an la trei ani la o altă instanță sau la un alt parchet, chiar de grad imediat inferior* și art. 273 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 303/2022 – *retrogradarea în grad profesional*, pentru abaterile disciplinare reglementate de art. 271 lit. b) - g), i), j), l), n) – r) din același act normativ.

Astfel, propunerea legislativă limitează prerogativele Secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii și ale Completului de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție de a realiza o individualizare judiciară a sancțiunii disciplinare prin raportare la toate elementele de fapt în care a fost săvârșită abaterea disciplinară. Propunerea legislativă restrânge astfel nejustificat procesul de analiză a circumstanțelor în care s-a săvârșit abaterea disciplinară, la finalul căruia se stabilește de către Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii și de către Completul de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție gravitatea concretă a faptei, iar în funcție de aceasta, se individualizează sancțiunea disciplinară.

Prin inițiativa legislativă se prezumă *în mod abstract* o gravitate mai ridicată sau mai scăzută a abaterilor disciplinare, care se reflectă în sancțiuni disciplinare mai aspre sau mai blânde și care nu are în vedere multitudinea situațiilor concrete care se pot ivi în materia răspunderii disciplinare a magistraților. Legiuitorul este în imposibilitate de a prevedea toate situațiile de fapt și circumstanțele în care se pot săvârși abaterile disciplinare, fiind preferabil a se lăsa Secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, atunci când acționează ca o instanță disciplinară, precum și Completului de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, opțiunea de a alege, în urma

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

analizării tuturor elementelor de fapt și de drept ale cauzei disciplinare, aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 271 alin. (1) lit. a)-f) din Legea nr. 303/2022.

Astfel, se pot ivi situații în care, deși în mod abstract, o anumită abatere disciplinară considerată prin propunerea legislativă mai gravă și astfel, sancționabilă mai sever, în mod concret, aceasta să nu prezinte gravitate mai ridicată decât o abatere judiciară apreciată prin propunerea legislativă mai puțin gravă. Astfel de cazuri pot conduce la situații absurde, în care unele încălcări ale dispozițiilor vizate, care sunt comise din culpă sau nu produc niciun fel de consecințe ori produc doar consecințe minore, să atragă aplicarea unor sancțiuni foarte grave, precum suspendarea din funcție ori excluderea din magistratură.

În egală măsură, pot exista și situațiile contrare, în care, deși în mod abstract, o anumită abatere disciplinară este considerată prin propunerea legislativă mai puțin gravă și astfel, sancționabilă potrivit art. 273 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 303/2022, în mod concret, aceasta să prezinte gravitate mai ridicată decât o abatere judiciară apreciată mai gravă prin propunerea legislativă. Astfel de cazuri pot conduce, de asemenea, la situații de neacceptat, în care unele abateri disciplinare care au produs consecințe însemnate să nu poată atrage aplicarea celor mai grave sancțiuni (*suspendarea din funcție ori excluderea din magistratură*), deși gravitatea concretă a abaterii disciplinare ar justifica o astfel de sancțiune.

De altfel, practica disciplinară recentă a Completului de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție în materie disciplinară a confirmat importanța analizării gravității abaterii disciplinare de către instanță în procesul de stabilire a sancțiunii disciplinare și susține concluzia că alegerea sancțiunii disciplinare trebuie să aparțină, astfel cum este reglementat de *lege lata*, Secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, atunci când acționează ca o instanță disciplinară și, după caz, Completului de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește propunerea de introducere a alin. (3) și (4) la art. 273¹, Plenul a reținut, astfel cum rezultă și din jurisprudența Înaltei Curte de Casație și Justiție în materia răspunderii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

disciplinare a judecătorilor și procurorilor, că săvârșirea repetată de abateri judiciare este un element avut în vedere în analiza gravității acestora și în stabilirea sancțiunii disciplinare.

În ceea ce privește criteriile în funcție de care se propune a se analiza gravitatea abaterii disciplinare, Plenul a apreciat, contrar susținerilor din expunerea de motive a proiectului supus analizei, că actuala legislație respectă cerințele de precizie, claritate și previzibilitate. Potrivit art. 273 alin. (3) din Legea nr. 303/2022, sancțiunile disciplinare se aplică *proporțional cu gravitatea abaterilor*, dispoziție preluată de altfel din vechea reglementare (art. 100 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și a procurorilor).

Curtea Constituțională, sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 100 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a constatat că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate (Decizia nr. 615 din 10 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial nr.949 din 27.11.2019).

Astfel, instanța de control constituțional a reținut următoarele:

20. *Din analiza conținutului normativ al textului de lege criticat și a criticilor de neconstituționalitate formulate, Curtea reține că autoarea excepției este nemulțumită, în principal, de marja prea mare de apreciere pe care o are Secția Consiliului Superior al Magistraturii atunci când acționează ca o instanță disciplinară, iar mai apoi instanța de judecată, în stabilirea sancțiunilor disciplinare aplicate judecătorilor și procurorilor, singurul criteriu prevăzut de lege fiind cel referitor la „proporționalitatea cu gravitatea abaterilor”.*

21. *Într-adevăr, Curtea observă că norma supusă controlului, reglementând sancțiuni disciplinare alternative și distincte, cu consecințe diferite asupra raportului de serviciu în care este implicat magistratul [pornind de la cea mai ușoară sancțiune (avertismentul), continuând cu sancțiunea care produce efecte asupra indemnizației de încadrare (diminuarea cu până la 20% pe o perioadă de până la 6 luni) și sancțiunea cu efecte asupra locului muncii (mutarea pentru o perioadă de până la un an la o altă instanță sau la un alt parchet), apoi sancțiunea gravă care*

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

*Înlătură temporar magistratul de la exercitarea atribuțiilor legale (suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni), pentru a culmina cu sancțiunea cea mai gravă, cu efecte definitive asupra raportului de serviciu (excluderea din magistratură)), nu prevede criterii concrete pe baza cărora instanța de disciplină - Secția Consiliului Superior al Magistraturii - sau instanța judecătorească - Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători poate dispune una dintre aceste măsuri disciplinare. Însă, stabilind că acestea se aplică judecătorilor și procurorilor, **”proporțional cu gravitatea abaterilor”, în mod implicit norma face trimitere la criterii precum natura abaterii (care variază de la manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției la desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de la refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu la absențe nemotivate de la serviciu, în mod repetat sau care afectează în mod direct activitatea instanței ori a parchetului, etc.) sau conduita persoanei supuse procedurii disciplinare, sub aspectul imputabilității faptei, al repetitivității sale, al existenței mai multor sancțiuni disciplinare etc. Cu alte cuvinte, deși legea nu prevede expres criterii în funcție de care instanța disciplinară să stabilească aplicarea sau refuzul aplicării uneia dintre măsurile disciplinare alternative, prin utilizarea sintagmei ”proporțional cu gravitatea abaterilor”, norma condiționează aplicarea sancțiunii (care variază ca intensitate și consecințe juridice asupra raportului de serviciu) de întrunirea circumstanțelor care determină un anumit grad de gravitate a abaterii, circumstanțe pe care instanța disciplinară le constată și le consemnează în actul de aplicare a sancțiunii. Curtea constată, așadar, că legiuitorul transferă individualizarea sancțiunii disciplinare către Secția Consiliului Superior al Magistraturii și instanța judecătorească, oferindu-le acestora posibilitatea unei individualizări judiciare.***

De asemenea, Plenul a constatat că actualul cadru normativ nu a mai preluat soluția legislativă reglementată de art. 100 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 care prevedea următoarele: *Prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară,*

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 8 din 30 ianuarie 2024

sanctiunile disciplinare care pot fi aplicate pentru abaterile disciplinare prevăzute la art. 99 lit. b), d) și t) teza întâi nu pot consta în cele prevăzute la art. 100 lit. a) - d). În aceste condiții, expunerea de motive nu justifică în mod temeinic motivele pentru care, în termen de un an de la intrarea în vigoare a legilor justiției, se impune modificarea acestora, în sensul reglementării unei operațiuni de individualizare legală a sancțiunilor disciplinare, în locul individualizării judiciare consacrate legislativ în anul 2022.

În acest context, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că orice propunere legislativă care vizează statutul judecătorilor și procurorilor în materia răspunderii disciplinare trebuie atent evaluată înainte de a fi inițiată, mai ales într-un termen atât de scurt de la adoptarea legii. Totodată, o astfel de inițiativă ar trebui, în egală măsură, să fie riguros fundamentată, cu exemple de practică în materia răspunderii disciplinare a magistraților care să justifice deficiențele actualei reglementări și să fundamenteze o altă opțiune legislativă. În lipsa unor astfel de analize, se pune în discuție stabilitatea cadrului normativ, cu toate consecințele negative pe care le-ar aduce afectarea acestui principiu.

Judecător Denisa Angela STĂNIȘOR,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011